

De ene malaiseval (vangbus) is de andere niet

Erik van der Spek

Inleiding

Jaren geleden ben ik vanuit het ZMA gevraagd om voor het ZMA met een malaiseval insecten te vangen op Texel (Fig. 1). Later ben ik hier met deze vangtent mee door gegaan om jaarlijks een seizoen op een andere locatie insecten te bemonsteren.

Zelf houdt ik mij vooral met bijen en een deel van de grotere angeldragende wespen bezig. Dieren uit deze soortgroepen kwamen weinig in de malaiseval terecht, maar anderen waren blij met wat er uit andere soortgroepen in de val zat en dit maakte het beeld van de op Texel voorkomende insectensoorten completer. Ook leverde het nieuwe soorten voor Nederland op, zoals 6 soorten schildwespen (zie pag. 80 van dit nummer).

Materiaal

Het schrijven van het artikel 'Inventarisatie en monitoring van bijen' (Spek 2018), was aanleiding om het artikel in Entomologische Berichten van Kees van Achterberg uit 2009 goed te bestuderen (Achterberg 2009). Hij beschrijft hierin niet alleen een ander model van de vangtent, waardoor de interceptieoppervlakte

groter is, maar ook het effect van de maat van de vliegopening richting de vangbeker. Door hiervoor een PVC-buis (koppelstuk van een bouwmarkt) met een diameter van 75mm te gebruiken verbeterde de vangsten van Hymenoptera. Van de vangtent van het ZMA was de vangbuis van vergelijkbaar materiaal overgebleven, echter met een diameter van 65mm. Toen deze vangtent versleten was heb ik een kant en klare nieuwe set aangeschaft, de opening van de vangbuis daarvan was 40mm. Nadeel van deze set is dat de koppeling tussen de vangmond en de verzamelbus erg kwetsbaar is. Het koppelstuk is weliswaar los te bestellen, maar dat is toch omslachtig. Voor mijn gevoel maakte het voor de vangst niet erg uit welke van beide vangbussen werd gebruikt voor de samenstelling van de vangst. Dit jaar heb ik gewerkt met een tent volgens het model van Kees van Achterberg, met een vangbus met een opening van 75mm.

De malaiseval is gemaakt van fijnmazig gaas bestemd voor tenten, een steviger materiaal dan dat van kant en klare exemplaren. Iets wat de duurzaamheid sterk verbeterd, zeker op een winderig eiland.

Resultaat

Het verschil in de vangst van aantallen en soorten Hymenoptera was groot. Bijen, spinnendoders, goudwespen en mannetjes van de gewone mierwesp zijn in een veel grotere diversiteit en aantallen verzameld dan in andere jaren. Minder spectaculair lijkt dit ook voor bladwespen te gelden, maar dat kan ook door de locatie komen. Het lijkt er wel op dat het aantal microaculeaten dat gevangen wordt minder talrijk en minder gevarieerd is.

Summary

An improved model of the malaise trap, but probably mainly a wider opening between tent and trap, ensures that many more (species and numbers) bees and large aculeate wasps are observed in the trap. The opposite appears to be the case with micro wasps.

Literatuur

- Achterberg, K. van, 2009. Can Townes type Malaise traps be improved? - Entomologische Berichten 69(4): 129-135.
- Spek, E. van der, 2018. Inventarisatie en monitoring van bijen, hoe doe je dat? - HymenoVaria 17: 54-58.

Figuur 1. Malaiseval. Foto Erik van der Spek.